

Trwające już pół dekady Ogólnopolskie Strajki Kobiet i Czarne Protesty wniosły świeży powiew do sztuki uprawiania ulicznego protestu i sposobów przeżywania obywatelstwa. Odbywające się w ich ramach wydarzenia jak zablokowanie miasta muzyczno-taneczną manifestacją, wystawianie spektaklu z okien czy stworzenie lasu transparentów, to niespotykane wcześniej w Polsce formy masowego oporu. Niosą one za sobą możliwość intensyfikacji oraz pluralizacji krajobrazu współczesnego sprzeciwu. **Półowa dekady bezprecedensowych i masowych protestów wokół praw reprodukcyjnych wyraźnie pokazują, że obywatelstwo nie jest neutralnym statusem, ani abstrakcyjnym pojęciem.** W trakcie Strajków Kobiet i Czarnych Protestów stawiane są wyraźne żądania polityczne odnoszące się do praw obywatelskich i człowieka. Zastane prawa stanowią przestrzeń negocjacji a nawet wypowiedzenia posłuszeństwa, jak miało to miejsce w trakcie wydarzeń w 2020 roku, gdy demonstracje odbywały się w czasie pandemicznych obostrzeń.

Wydarzenia w ramach Czarnych Protestów i Strajków Kobiet stają się soczewką, która skupia w sobie codzienne problemy i wyzwania życia w określonej wspólnotce politycznej. Jednocześnie dają one impuls do tworzenia nowych podmiotowości indywidualnych i zbiorowych. Powstające w ich ramach przestrzenie oporu i podejmowane akty politycznego wpływu redefiniują klasyczne znaczenia przypisywane obywatelstwu, dostarczają nowego słownictwa oraz kategorii dla definicji „ja-obywatelka”. Nadawane mu znaczenia daleko wykraczają poza relację między jednostką a państwem, pojawiają się odwołania do międzynarodowych czy ponad narodowych instytucji. Obywatelstwo jest konstytuowane w tych walkach, a wraz z nim poszerzana jest obywatelska wyobraźnia, coś co jeszcze nie tak niedawno zdawało się niemożliwe, staje się nagle realne w wielotysięcznym proteście.

Celem tego **empirycznie ugruntowanego badania jest eksploracja oraz opis procesów doświadczania i (re)definiowania obywatelstwa w kontekście masowych mobilizacji** w ramach trwających od 2016 roku w Polsce Strajków Kobiet i Czarnych Protestów. Ten aktywny od pół dekady ruch społeczny wobec ograniczania prawa do aborcji jest kluczowym zjawiskiem mobilizacji obywatelskich w Polsce, jak również przez wykorzystywany repertuar działań w szerszej skali globalnych ruchów feministycznych.

Zaplanowany proces badawczy prowadzący do realizacji celu projekt, ma charakter nowatorski, zarówno biorąc pod uwagę sposoby gromadzenia materiałów empirycznych o działaniach zbiorowych, jak i włączenie badanych osób do współtworzenia przestrzeni prezentującej różne narracje „świadka” o niedawnych wydarzeniach. Odbędzie się to poprzez gromadzenie i analizowanie publicznie dostępnych materiałów z wydarzeń demonstracyjnych odbywających się w wielu miejscowościach oraz regionach Polski, wywiady narracyjne z osobami uczestniczącymi w protestach z silną reprezentacją osób pochodzących z mniejszych miejscowości lub tych pozostających poza medialnym centrum oraz socjologiczną analizą zebranych materiałów. W rezultacie zostanie opisana najnowsza historia mobilizacji społecznej na rzecz praw kobiet, które w jednym miejscu zgromadzi liczne wystąpienia demonstracyjne, wygłaszane na nich przemówienia, skandowane hasła oraz zdjęcia i materiały wideo. Z kolei analiza zebranych materiałów przyczyni się do głębszego poznania i opisu współczesnych doświadczeń obywatelstwa oraz zidentyfikowania głównych barier wpływających na poczucie przynależności do wspólnoty politycznej i zaangażowania obywatelskiego, jak i charakterystyki aktów podejmowanych celem wywarcia wpływu na otaczającą rzeczywistość.